

مصاحبه با رسانه‌های داخلی و خارجی

قدردانی مردم از خادمان خود در مراسم رحلت آیت‌الله هاشمی / اعتدال، صبر و عقلانیت آیت‌الله هاشمی / استفاده از راه هاشمی برای حل مشکلات کشور / تداوم فضای همدلی ناشی از رحلت آیت‌الله هاشمی / تشکر از مردم برای حمایت دولت / تحقق وعده رشد ۵ درصدی / برداشتن گام‌های بزرگ در زمینه اشتغال / موفقیت در مذاکرات هسته‌ای / اهمیت موفقیت دستیابی به برجام / برجام، پیروزی ایران در اخلاق / پیروزی سیاسی ایران در برجام / احقاق حقوق ملی ایران در برجام / موفقیت در لغو همه تحریم‌های هسته‌ای به صورت همزمان / احتیاط برخی بانک‌های خارجی برای رابطه با ایران / اهمیت در نظر گرفتن منافع ملی در اشکالات احتمالی توافق / ایستادگی قدرتمندانه در برابر بدعهدی‌ها در توافق / دستاوردهای برجام برای فقرا / مشکل پرداخت حقوق کارکنان دولت در صورت کاهش درآمدهای نفتی / بی فایده بودن نقد لوکس / بیمه کردن همه حاشیه نشین‌ها / راه‌های بهتر برای مقابله با دولت به جای نقد برجام / کوچک نشان دادن آثار برجام به مثابه کوچک نشان دادن کار ملت / ثلمه فقدان آیت‌الله هاشمی / شایعه رد صلاحیت رئیس‌جمهور برای انتخابات / خدمت به مردم، مهم‌تر از انتخابات / امیدواری به فضای همدلی پس از رحلت آیت‌الله هاشمی / توقف اشتغال خالص در سال‌های ۸۵ تا ۹۰ / توسعه فضای دانشگاه‌ها برای تأخیر ورود به بازار کار / رکورد ورود افراد به بازار کار / افزایش بیکاری با وجود ایجاد ۷۰۰ هزار شغل / آمار بیکاری بالای تحصیلکرده‌ها و زنان / نقش برجام در ایجاد اشتغال / رشد مناسب در حوزه فولاد و ذوب‌آهن / نیاز برخی به عینک برای دیدن تحولات مثبت / ایجاد تحرک مناسب در سراسر کشور / اقدامات فراوان دولت در حوزه رشد برای رسیدگی به رشد قبل از سال ۹۰ / استقبال از آتش‌بس در سوریه / اهمیت و جدیت مذاکرات کنونی در سوریه / نقش ایران، روسیه و ترکیه برای برگزاری اجلاس آستانه / پیچیدگی‌های بسیار مسئله سوریه / تلاش ایران برای حل مسئله سوریه از طریق مذاکره / آینده حاکمیت سوریه به دست مردم آن / سیاست دولت برای روابط نزدیک با کشورهای حوزه خلیج فارس / نقش عربستان در ایجاد مشکلات در منطقه با حمله به یمن / میانجی‌گری‌ها برای حل مسائل بین ایران و عربستان / عدم قصد ایران برای مداخله در امور عربستان / آمادگی ایران برای کمک به عربستان حل مسئله یمن / تلاش دولت برای اجرای اقتصاد مقاومتی / تسهیل فضای فعالیت اقتصاد مقاومتی با برجام / افزایش تولید نفت در راستای اقتصاد مقاومتی / افزایش بخش‌های پتروشیمی / اقتصاد مقاومتی یعنی افزایش تولید و صادرات / رشد تولیدات کشاورزی و خودکفایی در گندم / تأثیرات خرید هواپیما در رونق اقتصاد کشور / سود برخی شرکت‌های هواپیمایی منطقه از پول‌های مسافران ایرانی / مشکل داشتن برخی با هواپیمای نو / نقش ریل در اقتصاد کشور / قول رئیس‌جمهور در زمینه منشور حقوق شهروندی / منشور حقوق شهروندی متکی بر قانون اساسی / اهمیت کمک قوای دیگر برای تحقق حقوق شهروندی / پیگیری برای عملیاتی شدن همه حقوق ملت / عدم ارتباط تحریم‌های جدید به تحریم‌های هسته‌ای / رفع شدن همه تحریم‌های هسته‌ای / رفع تحریم‌ها در حمل و نقل و ریل /

گشایش‌ها در حوزه نفت و تجهیزات پزشکی در نتیجه رفع تحریم‌ها/ جدید نبودن تحریم‌های آیسا و تمدید تحریم‌های قبل/ سیاست صداوسیما برای صرفه‌جویی در وقت موجب تلخیص سخنان رئیس‌جمهور/ اقدامات متقابل ایران برای بی‌اثرکردن تحریم‌های آیسا/ چارچوب‌ها و مکانیزم‌های توافق برای بدعهدی‌ها/ آمادگی مقابله با بدعهدی‌های احتمالی آمریکا/ برجام، تصمیم نظام/ عدم توانایی دولتی برای نقض برجام/ آرزوی برخی برای به‌هم خوردن برجام/ پیش‌بینی‌های برعکس برخی در مورد همه‌چیز/ تعبیرات مختلف ترامپ نسبت به برجام/ معنا نداشتن مذاکره مجدد در خصوص توافق هسته‌ای/ برجام، سندی بین‌المللی و چندجانبه/ عدم تأثیر رئیس‌جمهور جدید آمریکا در انتخابات آینده ایران/ تداوم تلاش دولت برای آرامش و ثبات اقتصاد/ تداوم خروج از رکود در کلیت اقتصاد/ تداوم اقتصاد مقاومتی/ آغاز سرمایه‌گذاری‌های مهم در حوزه‌های حمل و نقل و بنادر/ ضرورت وحدت و نشاط بیشتر جامعه/ تحول بزرگ در حوزه شرکت‌های دانش‌بنیان/ اهمیت احیای اخلاق در جامعه/ نقش ایران، روسیه و ترکیه در حل معضل سوریه/ عدم وجود برخی گروه‌های معارض دولت سوریه در اجلاس آستانه/ اهمیت تداوم آتش‌بس و مذاکرات

گزارشگر:

بسم الله الرحمن الرحيم

با عرض سلام خدمت بینندگان گرامی شبکه اول سیمای جمهوری اسلامی ایران، شبکه خبر و شبکه‌های بین‌المللی پرس تی وی، جام جم، هیسپان تی وی، سحر و همچنین رادیوی سراسری ایران، صدا و تصویر ما را به طور زنده از سالن شهید بهشتی نهاد ریاست جمهوری در نهمین نشست ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران، جناب حجت الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی، می‌بینید و می‌شنوید.

مقدم حضار محترم، همکاران گرامی از رسانه‌ها، وزرای محترم، ریاست محترم دفتر رئیس‌جمهور و معاونان محترم دفتر و همچنین مدیران مسئول و عامل رسانه‌ها را به این جمع گرامی می‌داریم و خیر مقدم ویژه به ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران دارم.

استحضار داشته باشید در این نشست بیش از دویست تن از نمایندگان رسانه‌های داخلی و خارجی و بین‌المللی حضور دارند. با تشکر از قاری محترم جناب آقای گرجی که محفل ما را با آیات نورانی قرآن منور کردند، اجازه می‌خواهم از ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران جناب آقای دکتر روحانی دعوت کنم که به عنوان مقدمه بیاناتشان را ایراد بفرمایند.

رئیس‌جمهور:

بسم الله الرحمن الرحيم. خوشحالم که امروز این فرصت در اختیار ما قرار گرفت تا در خدمت فعالان رسانه‌های گوناگون سؤالات و مسائلی که مورد نظر رسانه‌ها هست مطرح شود.

در آغاز صحبت لازم می‌دانم از حضور پرشور ملت بزرگ ایران، مردم قدرشناس، بزرگوار، فهیم و زمان‌شناس در مراسم

نماز و بدرقه پیکر پاک آیت‌الله هاشمی رفسنجانی و همچنین حضورشان در مراسم ترحیم تشکر و سپاسگزاری کنم. مردم ما به خوبی قدردان بزرگان و خادمانشان و کسانی که در پیروزی انقلاب اسلامی و استقرار این نظام تأثیرگذار بودند هستند و همچنین قدر کسانی را که در توسعه و آبادانی کشور و از همه مهم‌تر نشان دادن راه صحیح در مسائل مهم اجتماعی و کشوری نقش داشتند، می‌دانند.

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی، علاوه بر خدمات شایان توجه نسبت به انقلاب، نظام و کشور، با صبر، متانت و سکوت‌شان، آنجا که برای نظام لازم می‌دیدند و با بیان آرام‌شان در مسائل بسیار مهم سیاسی، با روش اعتدالی، عقلانیت، خرد، حوصله و سعه صبرشان به ما نشان دادند که بهترین روش و راه برای اداره کشور و نیز تعامل با افکار و اندیشه‌های مختلف کدام است.

امروز آن مرد بزرگ در میان ما نیست و نمی‌توانیم مستقیم از افکار آن مرد بزرگ برای آینده‌مان استفاده کنیم، اما شیوه، راه، نصایح او و آنچه از نوشته‌ها، آثار صوتی و همه سرمایه‌هایی که برای ما به یادگار گذاشتند، می‌توانیم استفاده و بهره‌برداری کنیم و در راه اعتدال و خرد با صبر و حوصله برای حل معضلات کشور تلاش کنیم.

ضمن تشکر از ملت بزرگ ایران، از همه فعالان سیاسی خواهش

می‌کنم که همین فضا را ادامه دهیم؛ نه برای امسال بلکه برای سال‌های پیش رو همین شیوه را برای آبادانی کشور عزیزمان ادامه دهیم.

از همه چیز مهم‌تر آن است که در فضایی آرام و اعتدالی، فرمان الهی و دستورات خداوند و اخلاق زیر پا گذاشته نمی‌شود. نکند به خاطر برخی مسائل فردی، گروهی و جناحی بخواهیم راستی، درستی، اخلاق حسنه و همچنین شیوه‌هایی که خداوند بزرگ و قرآن مجید به ما توصیه کرده است به دست فراموشی بسپاریم.

نکته دوم، تشکر و سپاس از مردم به خاطر حمایتشان از دولت خدمتگزار خودشان است. اگر ما در فضای سیاسی، فرهنگی، علمی و اقتصادی دستاوردهایی داشته‌ایم، این دستاوردها به خاطر حضور، تلاش، کمک، ایستادگی، استقامت، اندیشه، صبر و حوصله و امید مردم به آینده این کشور و نظام بوده است.

ما بحمدالله در بسیاری از زمینه‌ها پیشرفت‌های خوبی داشته‌ایم و در بسیاری از زمینه‌ها نیاز به تلاش بیشتر داریم. راه ما هم سپاس و شکر به درگاه خداوند نسبت به کارهای انجام گرفته و هم تلاش و کوشش پیگیر برای دستیابی به اهدافی است که هنوز به آنها نرسیده‌ایم.

من بسیار خوشحالم که از آغاز سال به مردم وعده داده بودم که امسال تلاش ما بر این است که به رشد پنج درصدی دست پیدا کنیم و از کارآفرینان، فعالان اقتصادی، خدمتگزاران مردم و همه مقامات، کارگزاران و قوا بسیار سپاسگزارم که دست به دست هم دادیم تا امروز شاهد رشد بیش از پنج درصد هستیم؛ رشد ۷/۴ درصد که در منطقه ما در حال حاضر نظیری برای آن نمی‌شناسیم و در سطح جهان هم نمونه‌های خیلی زیادی ندارد؛ آن هم در شرایط این سال‌هایی که جهان با نوعی رکود اقتصادی مواجه بوده است.

و بسیار سپاسگزارم از همه مردم و کارآفرینان که توانسته‌ایم در زمینه اشتغال گام‌های بسیار بزرگی برداریم، گرچه تا رسیدن به مقصد نهایی و مطلوب هنوز فاصله زیادی داریم، اما اینکه در طول یک سال بیش از ۷۰۰ هزار شغل خالص در کشور ما ایجاد شود، نظایر زیادی حتی در جهان ندارد. من در گفت و گوی تلویزیونی هم گفتم در سال‌های اخیر شش کشور هستند که توانستند بالای ۶۰۰ هزار شغل به طور متوسط به وجود بیاورند، بنابراین ۷۰۰ هزار شغل بسیار زیاد

است؛ البته برای کشور ما به خاطر انباشت مسائلی که در سال‌های گذشته داشتیم هنوز نیاز به کار بسیار زیادی داریم. نکته سوم، موفقیت ما در مذاکرات هسته‌ای و برجام است. برجام تعلق به دولت یازدهم یا شخص خاصی ندارد. برجام از آن ملت بزرگ ایران، رهبری مقتدر کشور و شهیدان ما از جمله شهدای هسته‌ای و دیگر فداکاران ماست. برجام به استقامت یک ملت تعلق دارد و یک دستاورد بزرگ ملی است. کسی فکر نکند به خاطر انتخابات سال آینده باید نسبت به برجام بیش از حد سخن بگوید یا کمتر از حد لازم حرف بزند.

برای ما از برجام مهم‌تر حق و موفقیت یک ملت است. چرا در پیشگاه خداوند نسبت به موفقیت‌مان شاکر نباشیم؟ البته هیچ کس در این دنیا مدعی موفقیت صد در صد نیست. هر کاری ممکن است نقص، عیب یا ایرادی داشته باشد، اما جمع این کار موفقیت بزرگی برای ملت عزیز و بزرگ ما بود.

ما در اخلاق پیروز شدیم. هیچ کس تردید نکند که برجام پیروزی ملت ایران در اخلاق است. ما به دنیا گفته بودیم دنبال سلاح هسته‌ای و کشتار جمعی نیستیم؛ به دنیا گفته بودیم آنچه راجع به ایران، نظام، دولت و حکومت ایران و درباره سلاح کشتار جمعی گفته می‌شود، دروغ و اتهام است. ما در برجام برای دنیا به اثبات رساندیم ملت و نظام ایران راستگوست و آنهایی که علیه این نظام به ناروا سخن گفتند امروز در تاریخ جهان و پیشگاه اخلاق باید سرفراکنده باشند. کمتر کسی از صاحب نظران در این کشور فکر می‌کرد موضوع پی‌ام دی حل شود و آژانس بین‌المللی رسماً اعتراف کند که مسائل گذشته ایران در زمینه هسته‌ای پایان یافته است و از این پس بررسی‌ها را نسبت به آینده ادامه می‌دهیم. بنابراین پایان این پرونده به معنای موفقیت اخلاقی ملت بزرگ ایران بود.

ما از لحاظ سیاسی پیروز و موفق شدیم، چون به دنیا گفتیم ایران نظامی نیست که با او رفتار امنیتی در دنیا شود. ما خواستیم به دنیا بگوییم ایران کشوری است که می‌تواند در مسائل مختلف جهان به عنوان یک بازیگر فعال و سازنده در صحنه باشد. غیبت ایران در صحنه‌های سیاسی منطقه و جهان یک خسارت برای همه جهانیان بود. ما می‌خواستیم به دنیا بگوییم که ایران هراسی نادرست است، از ایران نترسید. ایران به دنبال صلح و امنیت برای منطقه و جهان است. ما می‌خواستیم به دنیا بگوییم ایران استحقاق آن را ندارد که تحت فصل هفت سازمان ملل، به عنوان کشوری که صلح و امنیت جهانی را به خطر افکنده است، باشد.

ما از لحاظ سیاسی موفق شدیم، پیروز شدیم و قطعنامه‌های ظالمانه را به دست همان مرجعی که آنها را تصویب کرده بود لغو کردیم. ما برای احقاق حقوق ملی مان موفق شدیم. ما غنی‌سازی را حق ملت ایران می‌دانستیم. ما می‌گفتیم مثل هر کشور پیشرفته دیگر حق داریم در زمینه فعالیت صلح‌آمیز هسته‌ای تلاش کنیم و این موفقیت ما بود که امروز سازمان ملل و آژانس، فعالیت هسته‌ای ما را به رسمیت شناخته است. این موفقیت و پیروزی حقوقی ما بود.

ما از لحاظ اقتصادی موفقیت بسیار خوبی به دست آوردیم. ما به

مردم‌مان گفته بودیم زمانی توافق هسته‌ای را می‌پذیریم که دولت‌هایی که با ما مذاکره می‌کنند همه تحریم‌های هسته‌ای ایران را بالمره کنار بگذارند. ما گفته بودیم آماده نیستیم که تحریم را قدم به قدم کنار بگذارید، یک روز بگویید امروز پتروشیمی آزاد است، بعد از سه ماه بگویید نفت آزاد است، بعد از چند ماه بگویید فعالیت‌های مربوط به فلزات گرانبها آزاد است، بعد بگویید حمل و نقل آزاد است، بعد از چند ماه بگویید بیمه و بعد از چند ماه روابط بانکی و... . ما گفته بودیم تحریم‌ها بالمره باید برداشته بشود و من به ملت بزرگ ایران می‌گویم همه تحریم‌های هسته‌ای، بعد از

اجرای شدن برجام در ۲۷ دی ماه سال گذشته برداشته شده. ما امروز در نفت و گاز تحریمی نداریم. ما امروز در حمل و نقل و بیمه تحریمی نداریم. امروز در مسائل بانکی رابطه ما با دولت‌ها و بانک‌های بزرگ دنیا عادی است. البته بانک-هایی که دارای سهام خصوصی هستند، گاهی احتیاط‌های بیش از حدی را انجام می‌دهند و برخی از کشورهای بزرگ به ویژه امریکا البته در اجرای برجام سنگ‌اندازی‌هایی را انجام داده‌اند، توقع ما هم از ابتدا نسبت به امریکا این چنین بود. وقتی دولتی، دولت خصم هست، پیداست که از همه توانش برای اجرای یک توافق استفاده نکند. اما در عین حال امروز مردم ما به حقوق بسیار فراوانی در زمینه اقتصادی دست یافته‌اند و اگر مشکلاتی باقی مانده باید آن مشکلات را حل و فصل کنیم.

مردم عزیز ما بدانند در توافقات جهانی، حتی توافقی با یک کشور هم که باشد، در اجرا ممکن است اشکالاتی پیش بیاید، مسائلی داشته باشیم و کار در بعضی از موارد به دلخواه پیش نرود، اما نباید حوصله مان را از دست بدهیم و باید منافع ملی مان را مدنظر قرار دهیم.

در زمینه یک توافق بزرگ، توافقی که با شش کشور بزرگ داریم، توافقی که آثارش جهانی است و بعضی از ابعادش مربوط به سازمان ملل می‌شود، طبیعی است در بعضی از موارد مشکلاتی را داشته باشیم، اما در برابر بدعهدی‌ها با قدرت و مقتدرانه ایستاده‌ایم و مردم ما مطمئن باشند مقتدرانه عمل کردیم و خواهیم کرد، اما عجلانانه کاری نکردیم و نخواهیم کرد. منافع ملی برای ما اصل است و این منافع ملی را همواره مد نظر قرار خواهیم داد.

فکر می‌کنم همین مقدار برای مقدمه عرایض کافی باشد، بقیه وقت را در اختیار رسانه‌ها بگذاریم که از سئوالات و نکاتی که مدنظرشان است استفاده کنیم.

روزنامه شهروند:

سلام، خسته نباشید، شما از آمارهای منتشر شده و البته منتشر نشده در مورد فقر و حاشیه نشینی به خوبی آگاه هستید. در سالگرد برجام که منتقدان دولت خیلی از دستاوردهای برجام را لوکس معرفی می‌کنند، سئوالم از شما این است که دستاوردهای برجام مشخصاً برای فقرا و حاشیه نشینان جامعه چه بوده؟ ما در روزنامه شهروند گزارش‌های مفصلی در این زمینه‌ها داشتیم و البته خوشبختانه اعضای هیئت دولت به خیلی از این موارد رسیدگی کرده‌اند. در این زمینه اگر توضیحی بدهید، متشکر می‌شوم.

رئیس‌جمهور:

شما از دستاوردهای برجام برای مردم و فقرا صحبت کردید. برجام به همه ملت، از جمله اقشار مستضعف تعلق دارد. خدماتی را که دولت امروز دارد انجام می‌دهد، ببینید. من آمار ساده‌ای بگویم، اگر ۲۷ دی پارسال برجام اجرایی نمی‌شد و فرض بگیریم آن تحریم‌هایی که آنها

می‌خواستند تصاعدی بالا ببرند، آن هم اجرایی می‌شد و وضع نفت ما مثل پارسال ادامه پیدا می‌کرد، کل درآمد نفتی ما امسال ۳۲ یا ۳۳ هزار میلیارد تومان بیشتر نبود.

ما امسال تا پایان سال با اجرای برجام چیزی حدود ۷۰ هزار میلیارد تومان درآمد نفتی خواهیم داشت. اگر نبود، این پول را از کجا می‌خواستیم کم کنیم؟ از حقوق کدام قشر؟ پرستارها و معلمین؟ در بخش بهداشت و درمان کارها را زمین بگذاریم؟ در زمینه کارهای اجتماعی که داریم انجام می‌دهیم، حقوق بازنشستگان را تعطیل کنیم؟ ما چه کار می‌کردیم؟ به بخش امنیتی و نظامی حقوق نمی‌دادیم؟

آنهايي که نقد می کنند، لوکس نقد می کنند. نقد لوکس خیلی جا ندارد. باید قشنگ به مردم بگویند اگر برجام نبود چه می شد. اگر برجام نبود امروز این همه کارگرانی که در صنعت نفت و گاز دارند تلاش می کنند و با تلاش و دستان پرتوان آنهاست که امروز صادرات و تولید نفت را به قبل از تحریم و یک مقدار هم بیشتر رسانده ایم، این شرایط را چه کسی فراهم کرد؟ همین الان در زمستان ما بیش از ۷۰۰ میلیون متر مکعب در روز گاز مصرف می کنیم و گاز در لوله ها برای مصرف مردم جریان دارد؛ اگر نتوانیم سرمایه گذاری انجام دهیم چطور زندگی مردم تأمین می شود.

همان حاشیه نشینی هایی که شما به آن اشاره می کنید، ما همه آنها را بیمه کرده ایم. یازده میلیون حاشیه نشین که بسیاری از آنها بیمه نداشتند امروز زیر پوشش بیمه هستند و بهداشت و درمان ما دارد به آنها خدمات می دهد. اصلاً چنین خدماتی وجود نداشت و همچنین سایر خدماتی که داریم انجام می دهیم.

پس برجام و آثار آن به همه مردم تعلق دارد و موضوع برجام یک موضوع ملی است. ممکن است کسی، گوشه ای اجرای برجام را نقد کند، آن اشکالی ندارد. نقد اشکال ندارد، اما برجام موضوع دولت نیست که کسی فکر کند اگر بخواهد با دولت مقابله کند، باید با برجام مقابله کند. راه های دیگری وجود دارد برای آنهايي که می خواهند دولت را نقدهای تند کنند. برجام یک موضوع ملی است.

اگر کسی بخواهد آثار برجام را کوچک نشان بدهد، یعنی کار ملت را کوچک نشان داده، اینکه معنایش واضح است. مسئله برجام امری است که همه نهادهای کشور از شورای عالی امنیت ملی، مجلس شورای اسلامی و همه تصویب کردند. بنابراین برجام تعلق به دولت ندارد، تعلق به نظام و ملت دارد. امیدوارم مسئولین مربوطه بتوانند خدمات خودشان را نسبت به مردم، در مصاحبه ها و برنامه هایشان بیشتر تشریح کنند.

خبرگزاری ایلنا :

سلام آقای رئیس جمهور، ابتدا رحلت آقای هاشمی را از طرف خبرگزاری ایلنا به شما و مردم ایران تسلیت عرض می کنم. همه اذعان دارند در فقدان آیت الله هاشمی، کشور پشتوانه مهمی را از دست داده. برای همین این نگرانی وجود دارد که پس از مرحوم آیت الله هاشمی شما هدف حملات بیشتر تندروها قرار بگیرید، به گونه ای که امروز نه تنها رئیس جمهور هشت ساله دولت اصلاحات، سید محمد خاتمی، حق حضور در برنامه های مختلف حتی مراسم ترحیم را ندارند، زرمه هایی هم مبنی بر احتمال رد صلاحیت شما در انتخابات آتی شنیده می شود.

سؤال مشخص من از شما به عنوان عالی ترین مقام کشور پس از رهبری این است که آیا وقت آن نرسیده که بزرگان نظام برای رفع این تندروی ها و محدودیت ها، قبل از دست دادن سرمایه های نظام چاره ای بیاندیشند؟

رئیس جمهور:

شما در واقع چند سؤال پرسیدید. آیت الله هاشمی یک شخصیت بزرگ نظام ما بودند و به نظر من جای خالی ایشان هیچ وقت پر نمی شود. ایشان مصداق ثلم فی الاسلام ثلمه لایسدها شی است که در روایات ما آمده که وقتی یک عالم بزرگ از دنیا برود جایش هیچ موقع پر نمی شود. جای آقای هاشمی خالی است، همچنان که جای شهید بهشتی و شهید مطهری خالی است. جای ایشان خالی می ماند، اما امیدواریم که همه ما تلاش کنیم و بتوانیم تا حدی که امکان پذیر است، کار بزرگی که آن مرد بزرگ انجام داد، ما هر کدام در انجام وظیفه مان کوشا باشیم و بتوانیم آنها را جبران کنیم. در مورد بقیه مسائل ما را با شورای نگهبان دعوا نیندازید. روابط ما همیشه با شورای نگهبان خوب بوده و باز هم خوب است.

این‌ها شایعات است و به این شایعات خیلی توجه نکنید.

انتخابات همیشه فرایندی دارد. هنوز هم که خیلی مانده، انتخابات مال سال آینده است. امروز همه باید برای خدمت به نظام مان کمربندها را محکم‌تر کنیم و به جامعه مان خدمت کنیم. واقعاً این مردم بزرگ در هر حادثه‌ای نشان می‌دهند که چقدر عظمت دارند. در همین حادثه رحلت آیت‌الله هاشمی مردم نشان دادند که چقدر بزرگ و باعظمت هستند و باید برای این مردم کار و تلاش و خدمت کنیم.

حالا ممکن است از این جمله کسی به ذهنش بیاید که من نکته‌ای دارم، واقعاً مهم‌تر از انتخابات و مسائلی که شما اشاره کردید، خدمت به این نظام و این مردم است.

ما همه باید تلاش کنیم به این مردم خدمت کنیم و تا روز آخر کار کنیم و همه ما باید در صحنه باشیم.

ان‌شالله امیدوارم نگرانی‌هایی که شما مطرح کردید روز به روز کمتر شود. این فضای وحدت ملی که امروز ایجاد شده، در رحلت آیت‌الله هاشمی نمود بسیار خوبی داشت و همه جناح‌ها، افراد و اندیشه‌های مختلف به تشییع جنازه آمده بودند؛ امیدوارم همان وحدت و اتحاد را تا آخر حفظ کنند.

خبرگزاری ایسنا:

سلام عرض می‌کنم، شما در صحبت‌های‌تان به ایجاد ۷۰۰ هزار شغل اشاره کردید. می‌خواستم بدانم از این ۷۰۰ هزار شغل که ایجاد شده،

فارغ‌التحصیلان دانشگاهی چه سهمی داشتند و با توجه به آمار نسبتاً بالاتر بیکاری در میان فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، دولت چه برنامه‌ای برای ایجاد اشتغال برای فارغ‌التحصیلان دارد؟

رئیس‌جمهور:

مسئله اشتغال، مسئله بسیار مهم پیش‌روی ماست. برای همه متولدین دهه ۶۰، در دهه ۸۰ می‌بایست شغل درست می‌شد، متأسفانه از نیمه دوم دهه ۸۰ ایجاد اشتغال متوقف شد؛ یعنی از سال ۸۵ تا ۹۰ و ۹۱ اشتغال خالصی نمی‌بینید، من همیشه می‌گویم حدود صفر، چون محاسبات این است که به طور متوسط سالی ۱۴ هزار شغل درست شده و این یعنی شغل خالص صفر. درست در آن سال‌هایی که می‌بایست اشتغال درست می‌شد و سال‌هایی بود که وضع نفت و درآمد نفتی ما بسیار خوب بود، متأسفانه به جای اینکه برای مردم شغل درست کنیم، واردات را افزایش دادیم. آمار و ارقام این را نشان می‌دهد و امروز باید جبران کنیم.

در آن مقطع، یک کار تأخیری هم انجام گرفت و آن اینکه فضای دانشگاه‌ها وسعت پیدا کرد؛ یعنی پیام نور، دانشگاه‌های دولتی، علمی کاربردی، دانشگاه آزاد و ...؛ همه اینها توسعه پیدا کردند و جوان‌ها را جذب کردند. آمار دانشجویان ما یک دفعه به ۴ میلیون نفر رسید و الان هم نزدیک به ۵ میلیون دانشجوی داریم. این دانشجویان به تدریج

فارغ‌التحصیل می‌شوند. هر سال ۷۰۰-۸۰۰ هزار نفر دانشجو

فارغ‌التحصیل می‌شود. که ما باید برای آنها شغل ایجاد کنیم.

از تابستان پارسال تا تابستان امسال، این یک سال را اگر مدنظر قرار دهید بیش از یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر نیروی فعال وارد بازار کار شده‌اند و البته این جز آمارهای کم سابقه سال‌های گذشته ماست؛ یعنی در یک سال یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر برای شغل آمده‌اند. ما برای چقدر از این یک میلیون و ۲۰۰ هزار توانستیم شغل ایجاد کنیم؟ توانستیم ۷۰۰ هزار شغل ایجاد کنیم؛ یعنی چقدر بیکار اضافه شده است؟ ۵۰۰ هزار نفر باقیمانده است. بیکارهای قبلی که بودند، آنهایی

که شغل نداشتند، ۵۰۰ هزار نفر هم به آنها اضافه شده، به جای یک میلیون و ۲۰۰ هزار، ۵۰۰ هزار اضافه شده است. بنابراین در مجموع بیکاری افزایش پیدا کرده است، علی‌رغم اینکه ۷۰۰ هزار شغل ایجاد شده. ما اگر یک میلیون و ۲۰۰ هزار شغل ایجاد

می‌کردیم، تازه آمار بیکاری در همان اندازه قبلی ثابت می‌ماند. ما نتوانستیم یک میلیون و ۲۰۰ هزار شغل ایجاد کنیم، بلکه فقط توانستیم ۷۰۰ هزار شغل ایجاد کنیم. البته آمار بیکاری ما در بین جوانان این آماری که داده می‌شود متوسط است خیلی بیشتر است، در میان فارغ‌التحصیلان ما زیاد است، در میان خانم‌ها بیشتر است. البته در یک سال گذشته آمار اشتغال بانوان نسبت به روند گذشته یک حرکت مثبت خوبی داشته است. بنابراین ما در زمینه اشتغال عقب هستیم. من در اینجا خدمت ملت بزرگ ایران عرض کنم که یکی از اهداف بزرگ ما در مسئله برجام اشتغال جوان‌های ما بود. اشتغال را چطور

می‌شود درست کرد؟ با وام که نمی‌شود اشتغال درست کرد. اشتغال با

سرمایه‌گذاری درست می‌شود؛ سرمایه داخلی، سرمایه خارجی، فعال کردن بخش‌های اقتصادی و بخش‌های کشاورزی. خوشبختانه امسال، آمار و ارقامی که در اختیار داریم، هم در بخش کشاورزی و هم در بخش صنعت رشد خوبی داشته‌ایم. سال گذشته همین موقع مصاحبه‌ای کردم. آن زمان همه تلاش

می‌کردیم برای اینکه جنس‌هایی که در انبارها مانده را چطور به فروش برسانیم. در برخی از کارخانه‌های بزرگ مثل فولاد، آنقدر انبارها انباشته شده بود که دیگر جای خالی نبود و حیاط‌ها را هم با محصولات پر کرده بودند. الان نه تنها همه انبارها خالی شده، بلکه نوبت سه ماهه برای تحویل می‌دهد. آنهایی که می‌گویند رکود وجود دارد و ما چیزی نمی‌بینیم، عینکی، چیزی بزیند و درمانی بکنید.

بعضی‌ها می‌گویند ما نمی‌بینیم؛ بروند همین فولاد را نگاه کنند. فولاد پارسال چه وضعیتی داشت، امسال چه وضعیتی دارد. ذوب آهن پارسال چه وضعیتی داشت، امروز چه وضعیتی دارد. این مسئله حرکت را نشان می‌دهد.

البته من نمی‌خواهم بگویم همه مشکلات حل شده است. اشتباه نشود. هنوز برخی از بخش‌های اقتصادی ما نیمه فعال است، که باید به آنها کمک کنیم. همه تسهیلات مورد نیاز را نمی‌توانیم به همه بخش‌ها بدهیم، اما تلاش خود را کرده‌ایم و امسال تسهیلات خیلی بیشتری نسبت به سال گذشته داده شده است.

اساساً تحرک بسیار خوبی را در سراسر کشور شاهد هستیم. هراستانداری که به تهران می‌آید و گزارش استان خود را به من می‌دهد - که تقریباً همه استانداران در این یکی دو ماه پیش من آمده‌اند - همه اینها در استان خودشان شاهد رونق و فعالیت هستند. منتها عقب ماندگی‌ها، کمبودها و رکودها آنقدر عمیق بوده که هنوز جای خالی پر نشده است.

شما ببینید، ما در سال ۹۱، ۶/۸ درصد رشد منفی داشتیم، در سال ۹۲ هم منهای ۱/۹ یعنی نزدیک ۲ درصد رشد منفی داشتیم که جمع اینها ۹ درصد می‌شود. در سال ۹۳، ۳ درصد رشد داشتیم و در سال ۹۴ فرض بگیریم مثلاً ۲ درصد رشد داشتیم که روی هم ۵ درصد می‌شود. چقدر دیگر باید بیاید تا جبران شود؟ ۴ درصد دیگر باید بیاید تا ما مانند سال ۹۰ بشویم. ما هنوز به سال ۹۰ نرسیده‌ایم و نتوانسته‌ایم آن چاله‌های به وجود آمده را پر بکنیم.

بنابراین، این حرف درست است و ما هنوز همه آثار رونق را در همه بخش‌ها نمی‌بینیم، اما بحمدالله امسال حرکت بسیار خوبی شروع شده، همین حرکت را باید با امید بیشتر ان‌شالله ادامه بدهیم، آن وقت آثارش ایجاد اشتغال برای همه آنهایی است که جویای شغل هستند از جمله جوان‌های فارغ‌التحصیل.

شبکه الجزیره:

جناب آقای رئیس جمهور با عرض سلام و احترام خدمت جناب عالی. یک سال از برجام گذشت و در طول این مدت برجام به عنوان یک الگو برای حل بحران‌های بین‌المللی و منطقه‌ای مطرح بوده و خیلی روی این مسئله تأکید شد و هم ثابت شد که یک برجام برای منطقه نیاز است. همان طور که جناب عالی مستحضر هستید در چند روز آینده اجلاسی در آستانه (قزاقستان) داریم به عنوان گفتگوی سوری سوری و ایران جزو طراحان این اجلاس بوده و نقش خیلی حساس و مهمی در این زمینه داشته. در این اجلاس آیا ایده‌ها و طرح‌هایی برای خروج سوریه از بحران دارد، ضمن اینکه اشکال عمده‌ای که بین مخالفان و دولت وجود دارد مربوط به آینده رئیس جمهور است. این موضوع تا چه حد می‌تواند در آن اجلاس مورد بحث باشد و از طرف دیگران تأیید شود؟

رئیس جمهور:

خیلی متشکر. مسائل منطقه ما به ویژه مسئله سوریه بسیار مهم هستند. با توجه به درگیری‌های چند ساله گذشته، بیش از ۵ سال درگیری و آن همه کشته، در مجموع خوشحالیم از اینکه آتش بسی مورد توافق قرار گرفته است. خود این قدم مثبتی است که بین دولت و برخی از

گروه‌ها آتش بس ایجاد شده؛ البته همه گروه‌ها نیستند؛ دو گروه که تروریست هستند و اصلاً مطرح نیستند؛ یعنی به جز داعش و جبهه النصره، بسیاری از بقیه گروه‌ها در این آتش بس حضور دارند. هرچند بعضی از آنها هنوز در این آتش بس حضور ندارند، اما مجموعاً آتش بسی برقرار شده است.

اولاً ما باید تلاش کنیم که این آتش بس را حفظ کنیم و نگذاریم دو مرتبه آتش جنگ شعله ور شود. نکته اساسی دوم این است که قبلاً در مذاکره، یک عده گروه‌های سیاسی و بیشتر آنهایی که خارج نشین بودند جمع می‌شدند و یک مقدار صحبت می‌شد و دو مرتبه می‌رفتند، اما امروز مذاکره بین دولت و گروه‌هایی است که در صحنه هستند؛ گروه‌های مسلحی که الان آتش بس را پذیرفته‌اند. بنابراین می‌تواند یک مذاکره واقعی و جدی تحقق پیدا کند.

سه کشور ایران، روسیه و همچنین ترکیه تلاش زیادی برای برگزاری اجلاس آستانه کردند و ان‌شالله در روزهای آینده این اجلاس برگزار می‌شود. اساس این اجلاس مذاکره سوری سوری است؛ یعنی مذاکره دولت سوریه با گروه‌هایی که هم مخالف هستند و هم جنگیدند و مسلح بودند و امروز آتش بس را قبول کرده‌اند. همه تلاش ما این است که این قدم اولی که در آستانه برداشته می‌شود، قدم پایانی نباشد، آغازی باشد که ادامه پیدا کند.

می‌دانید که حل مسائل سوریه محدود به یکی دو مسئله نیست؛ ضمن اینکه این گروه‌های مسلح نقشه‌هایشان روشن نیست، اینکه در کجا هستند، چه مقدار از سرزمین سوریه در دست آنهاست، در کجاها حضور دارند، اینها گاهی مختلط هستند، در بعضی از جاها جبهه النصره در داخل اینها هست، اینها در داخل جبهه النصره هستند، بعضی جاها داعش است. مسائل سوریه پیچیدگی‌های خاصی دارد؛ مسئله کردها مطرح است، مسئله نیروهای خارجی و همچنین خیلی مسائل دیگر مطرح است که باید در گفتگوها به تدریج حل شود.

تلاش جمهوری اسلامی ایران همواره بر این بوده و هست که مسئله سوریه از طریق سیاسی و مذاکره حل و فصل شود و ما همه توان خود را در این راستا به کار گرفته ایم و به کار خواهیم گرفت.

نسبت به اینکه در آینده سوریه چه کسی و چگونه حاکم باشد، چه دولتی حاکم باشد، چه کسی رئیس جمهور باشد، به نظر من همه اینها وابسته به مردم سوریه است. هیچ کس حق ندارد از طرف مردم سوریه تصمیم بگیرد. ما باید فضای

صلح و ثبات را برقرار کنیم و شرایط را برای انتخابات آزاد آماده کنیم، هرچه رأی و نظر مردم بود، همه باید بپذیریم و قبول کنیم.

شبکه تلویزیونی روسیه الیوم:

جناب آقای رئیس جمهور خدمت شما سلام عرض می‌کنم. حدود چهار سال پیش در یک نشست خبری حضرت عالی وعده کردید که رابطه ایران و کشورهای شورای همکاری خلیج فارس خصوصاً عربستان بهبود پیدا می‌کند. در حالی که سال گذشته شاهد بودیم که رابطه با این کشور قطع شد و سفارت این کشور هم بسته شد. اما الان صحبت‌هایی وجود دارد که میانجیگری‌هایی از سوی کویت و عراق دارد انجام می‌شود و حتی صحبت‌هایی بوده که وزیر امور خارجه عراق پیام‌هایی را آورده؛ آیا آقای ابراهیم جعفری پیام‌هایی را آورده؟ برای اینکه دیدگاه‌های دو کشور ایران و عربستان را به هم نزدیک کند. شما این حرکت‌های میانجی گرایانه را تأیید می‌فرمایید؟ آیا پیام‌هایی بین دو کشور رد و بدل شده و اصولاً شرایط ایران برای بهبود روابط با عربستان چیست؟
رئیس‌جمهور:

اساس سیاست جمهوری اسلامی ایران و مخصوصاً دولت یازدهم همواره بر مبنای روابط نزدیک‌تر با همسایگان و به ویژه کشورهای اسلامی بوده؛ کشورهای شورای همکاری خلیج فارس هم از این مسئله مستثنی نیست، آنها هم همسایگان جنوبی ما هستند و ما همیشه خواهان روابط خوب با آنها هستیم و تلاش ما بر این بوده که روابط ما، روابط بهتری باشد.

عربستان سعودی خودش مشکل را از حمله به یک کشور همسایه که اصلاً هیچ مبنایی نداشت و امروز هم ندارد شروع کرد و به نفع منطقه و خود عربستان است که هرچه سریع‌تر این حملات را به کشور عزیز و برادرمان یمن قطع بکند. ما با عربستان به عنوان یک کشور مسلمان و همسایه از نظر روابط دو جانبه مشکلی نداریم که بخواهیم حل کنیم. مشکلات ما مربوط می‌شود به تجاوز عربستان به یمن، به مداخلات عربستان در بحرین، به مداخلات و برنامه‌هایی که عربستان در موضوع تروریسم در منطقه دارد. اساس مسئله این است.

اما ما با عربستان در گذشته مذاکرات و صحبت‌هایی راجع به مسائل مختلف داشتیم تا مسئله اعدام شیخ نمر پیش آمد و بعد مسئله سفارت و به هر حال خود عربستانی‌ها یک جانبه روابط را قطع کردند و ما خواستار قطع رابطه نبودیم. از آن زمان تاکنون کشورهای مختلفی برای حل و فصل مسائل تلاش کرده‌اند میانجی‌گری کنند. کشورهای زیادی هستند، چند کشور را شما اسم بردید مثل کویت، عراق و دیگران، شاید ده کشور دیگر هم در ذهن من هست که مسئولین آنها با ما درباره این مسئله صحبت کرده‌اند.

ما امیدواریم ریشه‌های مسئله حل شود. ما می‌خواهیم که در منطقه صلح و ثبات باشد. ایران نه قصد دارد در مسائل داخلی عربستان مداخله داشته باشد، نه می‌خواهد عربستان از صحنه سیاسی منطقه حذف شود، نه می‌خواهد که عربستان نقشی که استحقاق آن را دارد، نداشته باشد؛ اما در عین حال وقتی عربستان به یک کشور همسایه مظلومش تجاوز می‌کند و آن را بمباران می‌کند و در آن مداخله می‌کند و تروریست‌ها از منابع مالی یا تسلیحات عربستان استفاده می‌کنند، این مشکل آفرین است و مشکل هم فقط برای ایران نیست، بلکه برای کل منطقه است.

من امیدوارم مسئولین عربستان راه درستی را در این زمینه انتخاب بکنند. اگر عربستان تصمیم درستی را اتخاذ بکند، ما حاضریم به عربستان هم در مسئله یمن و هم در مسائل منطقه کمک کنیم. ما می‌خواهیم در کل منطقه ثبات و وحدت

بیشتری با تلاش ما ان‌شالله به وجود بیاید.

خبرگزاری صدا و سیما :

دولت یازدهم در ماه‌های پایانی کار خود قرار دارد و به ماه‌های پایانی سال هم رسیده‌ایم؛ سالی که اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل نامگذاری شده بود؛ آن چیزی که مقام معظم رهبری در خصوص اقتصاد مقاومتی مطالبه کردند، یک اقدام جهشی و خارج از چارچوب فعالیت‌های اقتصادی روزمره بود. مشخصاً بفرمایید دولت یازدهم چه اقدام ویژه و جهشی در مسیر حمایت از تولید و در مسیر هدایت نقدینگی سنگین و رو به افزایش به سمت تولید انجام داده است؟
رئیس‌جمهور:

خیلی متشکر؛ مسئله اقتصاد مقاومتی بسیار برای کشور ما اهمیت دارد. دولت در تلاش برای اجرای همه سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است. خوشبختانه مسئله برجام فضای فعالیت برای اقتصاد مقاومتی را آسان‌تر کرد. البته می‌دانید برجام یک سرمایه‌گذار یا یک تولیدگر نیست که بگوییم آقای برجام در کجا سرمایه‌گذاری کردی و چه کار کردی. برجام فضا را آماده می‌کند و موانع را بر می‌دارد. قطعاً در این فضا همه، دولت و ملت باید دست به دست هم بدهیم و تلاش کنیم.

مقام معظم رهبری امسال را همان طور که شما اشاره کردید، سال اقدام و عمل برای اقتصاد مقاومتی نام‌گذاری کردند. اولین کاری که امسال در اقتصاد مقاومتی انجام گرفت، به نظر من مسئله نفت و گاز بود؛ یعنی با برجام، شرایطی ایجاد شد که تولید نفت مثلاً یک مرتبه از دو میلیون و خرده‌ای به سه میلیون و خرده‌ای و صادرات نفت ما از یک میلیون و صد هزار بشکه به بالای دو میلیون برسد. افزایش یک میلیون بشکه نفت بازگشایی و بهره‌برداری از و چاه‌هایی که بسته شده کار آسانی نیست.

این کار، کار بسیار بزرگی است که امروز در صنعت نفت و گاز انجام گرفته است. امسال می‌بینید که چقدر بخش پتروشیمی در حال افتتاح [طرح‌هایش] است، یکی دو موردش را خودم برای افتتاح در همین سال جاری رفتم. برخی از بخش‌های پتروشیمی نیز در حال افتتاح هست. اقتصاد مقاومتی یعنی چه؟ اقتصاد مقاومتی یعنی افزایش تولید، صادرات و اشتغال؛ اینها اقتصاد مقاومتی است.

شما ببینید امروز در بخش‌های مختلف از جمله در کشاورزی و خودکفایی گندم تحولی رخ داده است. در تولید گندم از مقداری که خریداری می‌شد، مثلاً ۸ میلیون تن، امسال پیش‌بینی‌ها این بود که ۸ میلیون به ۱۰ میلیون افزایش پیدا کند، ما ۱۱/۵ میلیون تن گندم خریداری کردیم و تولید بالای ۱۴/۵ میلیون تن است که حرکت بسیار بزرگی بود. تولیدات کشاورزی ما از ۹۷ میلیون تن به ۱۱۷ میلیون تن رسیده است که این جهش بزرگی در بخش کشاورزی است. همچنین در بخش صنعت و در بخش تولید خودرو جهشی در ماه‌های اخیر رخ داده است. ان‌شالله تولید خودروهای مشترک داخلی و خارجی تا پایان امسال آغاز می‌شود که حرکت بسیار خوبی است و ۳۰ درصد آن به خارج صادر می‌شود. اینها همه در راستای اقتصاد مقاومتی است.

در مسئله گردشگری نیز حرکت خوبی آغاز شده است. همین خرید هواپیماها صنعت گردشگری ما را به حرکت در می‌آورد. بعضی‌ها

می‌گویند خرید هواپیما برای مردم چه خاصیتی دارد؟ هواپیما که بخریم برای راننده تاکسی برای مغازه دار، هتل دار و برای همه آنهایی که در مسئله گردشگری فعال هستند خاصیت دارد. صنعت هوایی یکی از

پایه‌های گردشگری است. ما پولمان را به شرکت‌های خارجی می‌دهیم. ما با شرکت‌های خارجی بد نیستیم؛ مردم ایران که می‌خواهند به کشوری بروند پولشان را به هواپیمایی همین کشورهای همسایه می‌دهند.

ما باید خوشحال باشیم که ملت ایران در سال ۴ تا ۵ میلیارد دلار به این شرکت‌های هواپیمایی کشورهای همسایه می‌دهند؟ چرا خودمان از این پولی که به شرکت‌های خارجی داده می‌شود استفاده نکنیم؛ آن کسی که بلیط می‌فروشد و خدمات هواپیما را انجام می‌دهد، آن کسی که هواپیما را تعمیر می‌کند، فقط هواپیماهای قشنگ را در آسمان می‌بینند! این هواپیما بنزین و تعمیر می‌خواهد، بلیط و بلیط فروشی می‌خواهد، آن کسی که سوار هواپیما می‌شود می‌خواهد ان‌شالله به حج و کربلا و در شرایط امن به سوریه برود. هر جایی که می‌خواهد برود، اشکالی دارد که مردم ما سوار یک هواپیمای سالم و تمیز شوند. مگر مشکلی داریم؟ اصلاً بعضی‌ها مثل اینکه مشکل دارند، می‌گویند ما باید هواپیمای کهنه سوار شویم، شما بروید هواپیمای کهنه سوار شوید، کهنه هم هست!

خرید هواپیما در اشتغال و زندگی مردم و گردشگری تحول ایجاد

می‌کند. الان در زمینه ریل یک مقدار اگر وضع اقتصادی مان ان‌شالله اقتضا بکند، ریل ما به پنج استان جدید وصل می‌شود. حالا برخی تا پایان امسال و برخی در سال آینده کارش انجام می‌گیرد که کار خیلی بزرگی است. در بخش‌های دیگر هم همین طور.

بنابراین من فکر می‌کنم امسال تاکنون حرکت خوبی در زمینه اقتصاد مقاومتی بوده، البته باید همه تلاش بیشتری کنیم تا به اهدافی که مورد نظر ملت ما و رهبر معظم انقلاب است، برسیم.

روزنامه ابتکار :

سلام، آقای رئیس جمهور، وقت تان بخیر، دو ماه پیش شما منشور حقوق شهروندی را در راستای اجرای یکی از برنامه‌های انتخابی‌تان ابلاغ کردید. این سؤال وجود دارد در شرایطی که بسیاری از مفاد منشور حقوق شهروندی در نهادهایی غیر از دولت باید پیگیری شود یا مسائلی هستند مثل حصر که آن هم جزو وعده‌های انتخاباتی شما بود یا بحث عدم ارائه مجوز حضور حجت الاسلام سید محمد خاتمی - که حتی ایشان را باید رئیس دولت اصلاحات بخوانیم - در مراسم تشییع آیت‌الله هاشمی رفسنجانی؛ با وجود چنین مسائلی چه ضمانت اجرایی برای این منشور حقوق شهروندی وجود دارد؟

رئیس جمهور:

این کلمه انتخابات که گفتید مخصوص انتخابات گذشته بود دیگر آینده که نیست؟! آخر بعضی‌ها می‌گویند حقوق شهروندی برای انتخابات آتی منتشر شده است.

عرض کنم همان طور که شما اشاره کردید حقوق شهروندی جزو قول‌های من در انتخابات سال ۹۲ بود، یعنی یکی از وعده‌هایی که من به مردم دادم تهیه منشور حقوق شهروندی و انتشار آن و تلاش برای اجرای آن بود. ما در همان صد روزه اول، اولین نسخه منشور حقوق شهروندی را منتشر کردیم و روی سایت گذاشتیم و من در همان صد روز اول که مصاحبه تلویزیونی داشتم به مردم اعلام کردم و نظرهای اصلاحی زیادی آمد، تکمیل شد، بحث‌های فراوانی شد و با همه دستگاه‌های دولتی و حقوقدان‌ها در این زمینه بحث کردیم. خود من هم ناچار شدم جلسات بسیار متعددی با حقوق دان‌ها و مسئولین بگذارم و به هر حال این منشور تکمیل شد. به نظر من منشور خوب و جامعی است، البته ممکن است بعدها کامل‌تر و موادی به آن اضافه شود.

منشور حقوق شهروندی متکی بر قانون اساسی و به خصوص فصل سوم قانون اساسی و اصل ۱۳۴ آن است که می‌گوید خط مشی و برنامه را رئیس جمهور تعیین می‌کند و بر همین مبنا برنامه ما در حقوق شهروندی همین است که منتشر کرده‌ایم. من منشور حقوق شهروندی را به تمام دستگاه‌های اجرایی ابلاغ خواهم کرد و از آنها خواهم خواست که اجرا کنند.

نکته شما درست است که حقوق شهروندی تنها به دستگاه‌های اجرایی تعلق ندارد. اگر همه دولت هم حقوق شهروندی را اجرا کنند و همه مردم هم دنبال آن باشند، قوای دیگر هم باید در این زمینه کمک کنند؛ مخصوصاً قوه قضاییه و امیدواری من این است که دو قوه دیگر در این زمینه در کنار قوه مجریه باشند و آنها هم یاری و کمک کنند، چون این اصول حقوق شهروندی و این منشور هم پشتوانه قانون اساسی و هم پشتوانه قانونی دارد و ما باید به آن هم عمل کنیم. اینکه در مقام عمل برخی از حقوق شهروندی هنوز عملیاتی نمی‌شود، من متأسفم و به عنوان رئیس جمهور همواره این مسائل را دنبال می‌کنم؛ یعنی در دولت مخصوصاً از طریق وزیر دادگستری که پیوند بین دو قوه را بر عهده دارد و باید دنبال کند، هم کتباً و هم شفاهاً به طور منظم دنبال می‌کنم. برخی از مسائل هست که حل آنها زمان می‌برد. ما همه تلاشمان را انجام می‌دهیم و دلمان می‌خواهد برخی از امور همین امشب اجرا شود، نه فردا، منتها در عین حال تلاش و توان ما و آنچه در قانون اساسی آمده در حدی است که به کمک دیگران نیازمند هستیم و در برخی موارد نیاز به اجماع نظام داریم. همه ما باید در یک مسئله اجماع کنیم. من به آینده بسیار امیدوارم و امیدوارم ان‌شالله همه این تلاش‌ها روزی به ثمر بنشینند.

روزنامه رسالت :

سلام عرض می‌کنم، وقت عالی به خیر. آقای دکتر، قبل از هر چیز تقاضایی دارم؛ می‌گویند ماهی به آب زنده است و خبرنگار به موبایل. اگر عنایت بفرمایید که دوستان رسانه‌ای موبایل‌شان را راحت بیاورند متشکر می‌شوم، البته در نشست‌های بعدی.

رئیس جمهور:

اگر امکان پذیر باشد ما حرفی نداریم، ولی آنقدر نیست که ماهی به آب، شما به موبایل!

روزنامه رسالت:

آقای دکتر؛ یک سال پیش قبل از امضای برجام فرمودید که ما هیچ سندی را امضا نمی‌کنیم مگر اینکه تمام تحریم‌ها برداشته شود. حضرت عالی مستحضر هستید که نه تنها تحریم‌ها برداشته نشد، بلکه تحریم جدیدی به نام آیس‌ا‌ا عمل شد و به تعبیر خود حضرت عالی دو میلیارد دلار از پول ما را هم سرقت کردند. سؤال من این است که چطور شد که با اینکه تحریم‌ها را برداشتند، سندها امضا شد؟

رئیس جمهور:

من فکر کردم می‌خواهید بگویید تحریم‌ها بیشتر هم شده است! آنچه در برجام آمده، اینکه ما راجع به تحریم‌ها صحبت می‌کنیم، مقصود ما تحریم‌های هسته‌ای است و الا راجع به تحریم‌های دیگر که اصلاً مذاکره‌ای نکردیم و دنبال آن هم نبودیم. اگر بخواهیم راجع به بقیه تحریم‌ها بحث کنیم سیر دیگری می‌خواهد.

بحث تحریم‌های هسته‌ای بود؛ لغو این تحریم‌ها با اجرایی شدن برجام در بخش‌های دولتی تقریباً اجرا شده است. من گفتم در بخش نفت و گاز چیزی به نام تحریم نداریم و به اندازه‌ای که بخواهیم تولید و صادر می‌کنیم و به هرکسی

بخواهیم می‌فروشیم و پول آن به حساب ما می‌آید. نه در نقل و انتقال پول نفت و نه در فروش آن مشکل داریم. در سرمایه‌گذاری نفت، الان سرمایه‌گذاری خارجی انجام می‌دهیم و یکی از سرمایه‌گذاری‌هایی که شاید به زودی نهایی شود، رقمی نزدیک به ۵ میلیارد دلار است.

در حمل و نقل، ریل و ماشین‌سازی تحریم‌ها برداشته شده است. هواپیما را که می‌گویند، ماشین و ریل را نمی‌گویند. بعضی‌ها فقط هواپیما را می‌گویند، در حالی که کلاً در حمل و نقل تحولاتی ایجاد شده است، همچنین در تجهیزات پزشکی.

من خواهش می‌کنم وزرا برای مردم توضیح دهند که بعد از برجام چه مشکلاتی از آنها رفع شده است. من از وزیر نفت در مورد تجهیزات نفت سؤال کردم و گفتم قبل از برجام و بعد از آن چه فرقی کرده؟ ایشان گفت قیمت برخی از تجهیزات نفتی یک دهم شده است. از آقای زنگنه پرسید ایشان توضیح می‌دهد.

ما ناچار بودیم برخی از داروها و تجهیزات پزشکی را از کشورهای تهیه کنیم که صد در صد از لحاظ کیفیت برای ما ایده آل نبود، ولی امروز دستمان باز است و از هر کشوری بخواهیم خریداری می‌کنیم. بنابراین راه باز شده است. ما در این زمینه‌ها مثلاً در بیمه مشکلی نداریم.

در بحث بانک، بخشی از امور حل و بخشی باقی مانده است که عمدتاً مربوط به غیر برجام است که هنوز باقی است. پس تحریم برداشته شده، اما اینکه امریکایی‌ها بدعهدی کردند حرف درستی است. بیان شما در آیسا رسا نبود و فرمودید آیسا تحریم جدیدی است و اجرا هم شده است؛ تحریم جدیدی نیست و اجرا هم نشده است. آیسا تمدید یک تحریم قبلی است. البته این از نظر ما نقض برجام است، اگر اجرا می‌شد. من جمله‌ای در ۱۶ آذر گفتم که صدا و سیمای ما گاهی که می‌خواهد خلاصه کند، زیادی خلاصه می‌کند و جمله ناقص در

می‌آید. من در آن سخنرانی گفتم که اگر امریکایی‌ها تمدید آیسا را بلااثر نکنند، این نقض فاحش برجام است، ولی صدا و سیما این قسمت دوم را (نقض فاحش برجام) را می‌گذرد، ولی چون می‌خواهد خلاصه کند تا وقت شنونده‌ها تلف نشود، قسمت اول را حذف می‌کند!

به هر حال، با فشارهایی که جمهوری اسلامی ایران به امریکایی‌ها و ۱+۵ وارد کرد، دولت امریکا دو کار انجام داد: یکی اینکه رئیس‌جمهور قانون تمدید را که کنگره تهیه کرده بود امضا نکرد. نمی‌خواهم بگویم حالا که امضا نکرده پس به وظایفش عمل کرده است؛ وظیفه اش این بود که وتو کند. امضا نکرد که خود این نقطه‌ای است که قانونی تصویب شده و رئیس‌جمهور امضا نکرده و این خیلی اتفاق نمی‌افتد، کم اتفاق می‌افتد.

نکته دوم این بود که بلافاصله آن را بلااثر کردند؛ اگر بلااثر نمی‌کردند که ما اینجا آرام ننشسته بودیم، خیلی چیزها تحقق پیدا می‌کرد و خیلی برنامه‌ها داشتیم، اگر می‌خواست اجرایی شود. خب اجرا نشد؛ در عین حال یک تخلف بود. البته ما هم در برابر آن تخلف اقدام کردیم و اقدام ما هم این بود که هم دستوری به وزیر امور خارجه و هم رئیس سازمان انرژی اتمی دادم که یکی از آنها اجرا و دیگری در حال اجراست. بنابراین این قدم‌ها نسبت به آیسا برداشته شد.

ممکن است باز هم در آینده بدعهدی‌هایی را شاهد باشیم، اما اینکه چطور این توافق را انجام دادیم؟ این توافق چارچوبی داشته و اگر کسی تخلف کرد، مکانیزم دارد که بر مبنای آن عمل کردیم و خواهیم کرد. البته برخی از مفاد برجام را خود ما هم که می‌خواستیم اجرا کنیم، چون زمان داشتیم، مانند آنهایی که شب امتحان درس می‌خوانند، ما هم برای شب امتحان گذاشتیم و به هر حال روزهای آخر اجرا کردیم. برخی از توافقات برجام همین دیروز اجرایی شده است. مثلاً در

مورد فردو، یک بخشی دیروز اجرایی شده است. بنابراین به نظر من تحریم‌ها برداشته شده است، اما در زمینه بانکی هنوز باید تلاش کنیم.

امریکایی‌ها هم بدقلق هستند و هم بدعه‌دی کردند و هم ممکن است باز بدعه‌دی بکنند. ما باید خودمان را برای شرایط مختلف آماده کنیم.

اما من نسبت به آینده امیدوار هستم. برجام چیزی نیست که یک فردی که در کشوری انتخاب شده بگوید من از برجام خوشم نمی‌آید. ممکن است خیلی‌ها از خیلی چیزها خوششان نیاید، و عسی ان تکرهوا شیئاً و هو خیر لکم. برجام برای امریکا خیر است، او نمی‌فهمد! برجام فضای جدیدی را در دنیا به وجود آورده است که به ضرر کسی نیست. این توافق برد - برد است و به نفع همه است. حالا آنها این طور فکر می‌کنند، رئیس-جمهور منتخب امریکا فعلاً این طوری است، ولی در عین حال به نظر من برجام چیزی نیست که به راحتی دولتی یا کسی بتواند آن را نقض کند و زیر پا بگذارد.

ما ان‌شالله این مسیر را ادامه می‌دهیم و باید تدبیرمان را به کار ببندیم. برخی شب که می‌خوابند منتظر هستند که صبح برجام به هم بخورد، چرا و برای چه این خواب‌ها را می‌بینند؟ این خواب‌ها چه خاصیتی دارد؟ هر شب یک مقاله می‌نویسند که برجام این طوری شد، برجام شل شده است، پایه‌های برجام ضعیف شده است! یک عده‌ای بودند که در طول ده یا بیست سال اخیر، که از قبل هم من آنها را

می‌شناسم، که هر چیزی که پیش‌بینی کرده‌اند برعکس درآمده است. باز هم پیشگویی می‌کنند، من نمی‌دانم این پیشگویی چه خاصیتی دارد؟

پایه‌های برجام مستحکم است. البته باید حواس ما هم نسبت به دولت‌ها و افراد روبه‌رویمان جمع باشد و ان‌شالله جمع خواهد بود.

به جای این بحث‌ها باید از فضای به وجود آمده برای کشور و مملکت‌مان بهتر استفاده کنیم؛ متشکرم شبکه تلویزیونی بلومبرگ:

آقای رئیس جمهور خسته نباشید. با اجازه شما من سؤالات را به زبان انگلیسی می‌پرسم. سوال من از حضرت‌عالی این است که آقای دونالد ترامپ رئیس جمهور منتخب امریکا تا چند روز آینده به کاخ سفید می‌روند. شما چه تدابیری اندیشیده‌اید اگر ایشان بخواهند مجدداً دربارهٔ برجام مذاکره کنند و اینکه آمدن آقای ترامپ به کاخ سفید چه تأثیری بر تصمیم

حضرت‌عالی برای شرکت در انتخابات ریاست جمهوری سال آینده

می‌گذارد و آیا شما تأیید می‌کنید که سال آینده برای انتخابات نامزد خواهید شد؟

رئیس جمهور:

غیر از قسمت آخر که جواب دادن آن سخت است، لااقل قسمت اول را جواب بدهیم!

آقای ترامپ، رئیس جمهور منتخب امریکا تا حالا اظهاراتی که نسبت به برجام انجام داده است این بوده که خوشحال نیست یا اینکه این توافق خوبی نیست یا بدترین توافق است و تعبیرات مختلفی که بیان کرده است. اینها بیشتر شعار است. بنده بعید می‌دانم که در مقام عمل وقتی وارد کاخ سفید بشود اتفاقی بیفتد، به دلیل اینکه این توافق یک توافق دو جانبه نیست که ایشان بگوید من خوشم می‌آید یا بدم می‌آید. مذاکره مجدد که اصلاً معنا ندارد. این مذاکرات

مقدمه‌ای بوده برای توافق که سال‌ها طول کشیده است. اگر از آغاز مسائل هسته‌ای را در نظر بگیریم، از سال ۸۲ که شروع شده است و بعد هم مذاکرات مختلف و در دولت یازدهم هم حدود دو سال و نیم مذاکره شده است و دربارهٔ بند به بند، جمله به جمله و کلمه به کلمه آن بحث شده است و بعد به توافق

رسیده‌اند. مثل این است که کسی بگوید پیراهنی را که داریم من

می‌خواهم به پنبه تبدیل کنم و دوباره ریسندگی و بافندگی بشود و دوباره خیاط بدوزد. همه این کارها قبلاً انجام شده است. به هر حال پنبه بوده است که به پیراهن تبدیل شده است. بازگشت به گذشته معنی ندارد، ارتجاع معنی ندارد. ما به گذشته بازگشت کنیم که اصلاً معنا ندارد.

هیچ‌گونه مذاکره‌ای نسبت به برجام در کار نخواهد بود. برجام توافقی است که انجام گرفته، تمام شده و تکمیل شده و بعد هم به شورای امنیت سازمان ملل رفته و در آنجا هم تأیید شده و تقریباً به صورت یک سند بین‌المللی درآمده است. توافق دوجانبه نیست بلکه چند جانبه است. بنابراین هیچ معنایی نخواهد داشت که بخواهیم بگوییم راجع به برجام صحبت یا مذاکره می‌کنیم؛ هیچ مذاکره‌ای در کار نخواهد بود.

وجود رئیس‌جمهور جدید در کاخ سفید تأثیر خاصی در انتخابات آینده ایران نخواهد داشت. ایران روند خودش را دارد. مردم تلاش خودشان را در انتخابات انجام خواهند داد و مسلماً آنچه خواست مردم باشد در انتخابات اجرایی و عملیاتی خواهد شد.

شبکه خبر سیما:

جناب آقای رئیس‌جمهور، سلام عرض می‌کنم. سلامی هم به بینندگان شبکه خبر سیما دارم که این نشست خبری را به صورت زنده و مستقیم مشاهده می‌کنند.

جناب آقای رئیس‌جمهور سؤال بنده کوتاه و مختصر است، اما امیدوارم که جواب حضرت‌عالی مصداقی و مبسوط باشد. مهم‌ترین اقدامی را که جناب‌عالی در دوران باقی مانده از دوره ریاست جمهوری دولت یازدهم عملی خواهید کرد چه خواهد بود؟

رئیس‌جمهور:

تقریباً از دولت یازدهم، کمی بیش از شش ماه باقی مانده است. در مدتی که از این دولت باقی مانده است، اولاً دو یا سه پروژه مهم از روز اول مدنظر ما بود که آنها را باید در این مدت باقی‌مانده کامل کنیم. مقصود من پروژه‌های عمرانی نیست که در حال انجام است و به طور طبیعی باید تکمیل و عملیاتی بشود؛ بلکه طرح‌های اساسی.

تلاش دولت یازدهم در زمینه اقتصاد این بود که یک محیط آرام اقتصادی را به وجود بیاورد و اجازه ندهد که نوسانات شدید اقتصادی به وجود بیاید. در زمینه تورم تلاش دولت بر این بود که همواره این تورم کاهنده باشد و این کاهش ادامه پیدا کند. در این سه سال و نیم این طور بوده، در ادامه هم ان‌شالله همین طور خواهد بود که بتوانیم تورم تک رقمی را تا پایان دولت ادامه بدهیم. البته این کار آسانی نیست، کار سختی است و باید روزانه مواظبت و مراقبت کنیم تا این کار انجام گیرد.

در زمینه رشد اقتصادی تلاش ما بر این بود که از رکود خارج شویم، حتماً امروز از رکود خارج شده ایم. این بدان معنا نیست که در تمام بخش‌ها خارج شده‌ایم. در کلیت اقتصاد از رکود خارج شده‌ایم، اما در برخی از بخش‌ها هنوز هم مشکل داریم؛ مثلاً بخش ساختمان جزو

بخش‌هایی است که هنوز هم مشکل داریم و راکد است که باید تحولات دیگری در آن اتفاق بیفتد. در زمینه اشتغال حرکت خوبی انجام شده؛ یعنی در دو سال گذشته هر سال حدود ۷۰۰ هزار شغل ایجاد شده است که به نظر من کار بسیار مهمی بوده است و ما باید بتوانیم این روند را با شدت بیشتری ادامه بدهیم. همین اقتصاد مقاومتی که مورد نظر مقام معظم رهبری است باید بتوانیم این راه را تا پایان این دولت ادامه بدهیم و نهایی کنیم.

ما باید از فضایی که برجام به وجود آورده است خوب استفاده کنیم. البته این فضا به وجود آمده است که در سال‌های پیش رو از این فضا استفاده کنیم و ان‌شالله ملت ما از این فضا استفاده خواهد کرد. امروز سرمایه‌گذاری‌های مهمی آغاز شده است، این سرمایه‌گذاری‌ها باید در بخش‌های مختلف تکمیل شود. در مسئله حمل و نقل کاری که روی ریل انجام می‌شود، خرید و ساخت لوکوموتیوها با شرکت‌های خارجی، ساخت و خرید خودرو با مشارکت شرکت‌های خارجی و در زمینه هواپیما حرکت بسیار خوبی انجام شده است. در بنادر ما توسعه بسیار خوبی به وجود آمده است و بخشی از این توسعه بنادر در چابهار تا پایان این دولت به مرحله افتتاح می‌رسد که کار بسیار عظیمی شکل گرفته است.

یکی از مسائلی که دولت از آغاز دنبال می‌کرد، ایجاد وحدت و اتحاد بیشتر در میان جامعه بود. همه ما باید تلاش کنیم تا این وحدت و اتحاد در جامعه ما به وجود بیاید، شادابی و نشاط به وجود بیاید و نگذاریم شکاف‌ها و اختلافات اضافه بشود، این شکاف‌ها باید کم بشود.

در مسائل قومیتی و مذهبی این دولت تلاش بسیار زیادی انجام داده است برای اینکه بتوانیم پیوستگی اقوام، مذاهب و ادیان مختلف ایران عزیز را که همه ما ایرانی هستیم، بیشتر کنیم. در این زمینه همچنان دولت تلاش خود را انجام می‌دهد.

ما همواره دنبال این بودیم که فضای آموزشی و علمی را فضای بهتری کنیم. شرکت‌های دانش بنیان کارهای بسیار بزرگی انجام می‌دهند؛ هم اشتغال و هم تولید خوبی انجام می‌گیرد. اینکه درآمد شرکت‌های دانش بنیان حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان است، این به معنی این است که در شرکت‌های دانش بنیان یک تحول بزرگ در حال شکل گرفتن است و کار اصلی ما هم برای توسعه اقتصادی و هم برای توسعه علمی در شرکت‌های دانش بنیان است.

ان‌شالله این راه را در فضای آرام اقتصادی و رشد اقتصادی و اشتغال، سیاست خارجی و روابط با دنیا و کشورهای منطقه، و همچنین در فضای فرهنگی و اجتماعی ادامه می‌دهیم و ان‌شالله اخلاق حسنه‌ای که باید در جامعه ما استقرار پیدا کند، که از اول هم قول ما احیای اخلاق بود، ان‌شالله همه دست به دست هم می‌دهیم و این فضا را در شش ماهه باقیمانده این دولت هم ادامه می‌دهیم.

کانال ۲۴ شبکه تلویزیونی فرانسه:

جناب عالی درباره مذاکرات آستانه صحبت کردید و اشاره فرمودید که سیاست ایران مبنی بر حل و فصل سیاسی در سوریه است، اما همان طور که مستحضر هستید مذاکرات آستانه در نتیجه تحولات در شهر حلب و توافقی بوده که بین روسیه و ترکیه صورت گرفته است و منجر به آتش بس و سپس مذاکرات آستانه شده است، اما در این مذاکرات طرف‌هایی که نقش‌های بین‌المللی ایفا می‌کنند مثل آمریکا و طرف‌های منطقه‌ای مانند عربستان سعودی در برگزاری این کنفرانس نقش مستقیم ندارند. با توجه به این موضوع آیا شما فکر می‌کنید که مذاکرات آستانه اساساً می‌تواند نتیجه بخش باشد و منجر به وصول یک راه‌حل سیاسی در داخل سوریه و ادامه

آتش بس شود یا خیر؟

رئیس‌جمهور:

فکر می‌کنم جناب‌عالی پاسخ سوالاتان را در بخش اول سؤال دادید؛ یعنی بیان کردید که با تلاش ایران، روسیه و ترکیه آتش بس برقرار شد. این بخش اول سؤال پاسخ بخش دوم سؤال شما را هم می‌دهد.

اگر سه قدرت ایران، روسیه و ترکیه قادر هستند که در حلب و کل سوریه با گروه‌هایی که امروز می‌جنگند آتش بس برقرار کنند، معنایش این است که این سه کشور صاحب نفوذ هستند و می‌توانند این کار را انجام بدهند و اینکه با دعوت این سه کشور گروه‌های مسلح که آتش بس را قبول کرده‌اند، آماده شده‌اند که در آستانه با دولت سوریه مذاکره کنند، معنایش این است که قدم اول این کار موفق بوده است.

البته اینکه شما اشاره کردید دیگرانی که در مسئله سوریه از گذشته فعالیت می‌کردند امروز در آستانه حضور ندارند، البته فعالیت برخی از این کشورها فعالیت مخرب بود و فعالیت مثبت نبود و به تروریست‌ها کمک می‌کردند، بلکه برخی از آنها در آستانه نیستند، اما در عین حال آنچه به نظر ما مهم است این است که گروه‌هایی که الان هستند بتوانند با دولت در زمینه‌هایی که قدم‌های اولیه است به توافق برسند.

اگر اجلاس آستانه بتواند اولین قدم موفق خودش را بردارد، البته باید ادامه پیدا کند و جلسات متعددی باید تشکیل شود برای اینکه به نتیجه برسد. آنچه نظر ایران و خواست ماست این است که آتش بس ادامه داشته باشد، مذاکرات ادامه پیدا کند، کمک شود تا مذاکرات موفق بشود و در مراحل بعد مبارزه با تروریسم ادامه پیدا کند؛ یعنی با داعش، جبهه النصره و گروه‌هایی که به آنها وابستگی دارند و جنگ با آنها ادامه پیدا کند و در نهایت سوریه بتواند به ثبات و استقراری برسد که در آن ثبات و استقرار شرایط برای یک انتخابات واقعی و تحول برای آینده سوریه ان‌شالله محقق بشود.

مجری:

از ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران که این وقت را اختصاص دادند تشکر می‌کنیم و از حضار محترم و همکاران گرامی تشکر می‌کنیم. آقای رئیس‌جمهور اگر مطلبی دارید بفرمایید.

رئیس‌جمهور:

از همه رسانه‌ها، خبرنگاران عزیز و مسئولین محترمی که در جلسه حضور دارند بسیار سپاسگزارم و از اینکه فاصله این مصاحبه رسانه‌ای ما با مصاحبه قبلی طولانی شد، عذرخواهی می‌کنم. ان‌شالله امیدوارم در آینده جبران کنیم، هم قضای مافات کنیم؛ و اگر هم کفاره داشت پرداخت کنیم و جلسات بیشتری بگذاریم تا سؤالات بیشتری را از خبرنگاران عزیز بشنویم که حتما امروز عده‌ای قصد صحبت داشتند و وقت نبوده و موفق نشدند، ان‌شالله به سؤالات آنها هم پاسخ بدهیم؛ خیلی ممنون و متشکرم